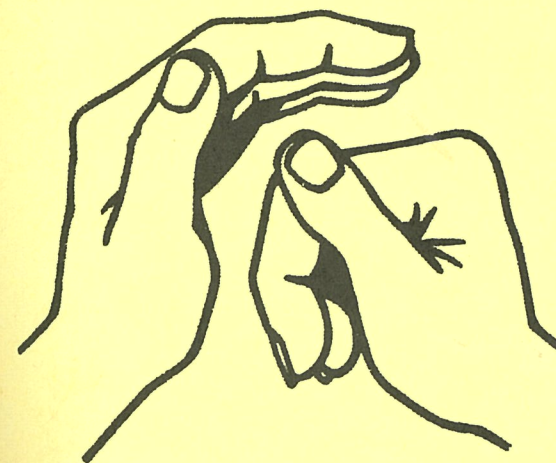

Joukkojulkaisu

KUULO- NÄKÖVAMMAISTEN LEHTI
No 2/1978

KUULO- NÄKÖVAMMAISTEN LEHTI

N:o 2/1978

4. vuosikerta

JULKAISIJA

Sokeain Keskusliitto ry

PÄÄTOIMITTAJA

Ulla Kiikka

TOIMITUKSEN OSOITE

Sokeain Keskusliitto ry

Mäkelänkatu 52 A

00510 Helsinki 51

SISÄLLYS

Tiedotusvuosi	3
Kaijan palsta	4
Kotimaan uutisia	12
Ulkomaan kierros	17
Raportti kuurosokeiden maailmankonferenssista	21
Pohjoismaisesta yhteistyöstä	24

Lasten vuosi	27
Kukat kevätkuntoon	28
Muoti-ikkuna	31
Homemyrkyt	33
Kevätsalaatteja ja kalaruokia	36
Shakkipalsta	39
Terveiset Huttulasta	40
Ajatuksia vastuuviikolta	42
Laulu	43
Urheilu-uutisia	44
Ilmoitusasioita	45
Shakkitehtävän ratkaisu	46

TIEDOTUSVUOSI

Tämä vuosi on Kuurosokeiden yhdistyksen tiedotusvuosi. Tavoitteena on tiedottaa kuurosokeiden asioista ja ongelmista mahdollisimman monille. Haluammehan kaikki olla mukana tekemässä asiaa tunnetuksi. Jos sinulla on ajatuksia asiasta, kirjoita ne paperille ja lähetä lehden toimitukseen.

Ja vähän vuosikokousterveisiä

Kuurosokeat ry:n vuosikokous pidettiin Huttulassa 18. huhtikuuta. Kokouksessa valittiin yhdistyksen johtokunnan puheenjohtajaksi Paavo Korhonen ja varapuheenjohtajaksi Ossi Jalo. Johtokunnan jäseniksi valittiin uudelleen Olavi Eira ja uutena jäsenenä Ulla Tikkanen. Kalle Hautalahti ja Seppo Kamppinen ovat edelleen johtokunnan jäseniä. Varajäseninä ovat Eila Kujanpää ja Ilpo Pirhonen. Vuosikokouksessa esitettiin vuoden toimintakertomus, josta voitte lukea jo lehden viime numerosta. Jäsenmaksu päätettiin edelleen pitää 15 mk:na. Vuoden 1978 talousarvio, eli mistä rahat saadaan ja mihin ne menevät, hyväksyttiin. Kaija Salekari jatkaa edelleen rahastonhoitajan tehtäviä. Ulla Kiikka valittiin avusta-

maan häntä. Tilintarkastajina ovat edelleen Hilikka Lehtola ja Antti Räisänen.

Hyvää alkukevättä kaikille
Ulla Kiikka

KAIJAN PALSTA

Terveiset aurinkoisesta Espanjasta. Maaliskuun 5. päivänä kokoontuimme – 14 innokasta lähtijää – Helsingin lentoterminalissa. Matkan alussa oli vähän vaikeuksia. Koneemme lähtö myöhästyi lähes 6 tuntia. Syynä myöhästymiseen oli Amerikassa vallinnut lumimyrsky. Meidän koneemme tuli Amerikasta ja lähti sitten viemään meidät Espanjan aurinkoon. Lentomatka Helsingistä Malagan kentälle kesti n. 4 1/2 tuntia. Kentältä meidät vietiin bussilla Torremolinokseen ja omaan hotelliimme Don Pedroon. Perille tullessamme oli aamuyö, joten huoneet saatuamme menimme kiireesti nukkumaan. Aamulla heräsimme ihanaan etelän kevääseen. Aurinko paistoi pilvettömältä taivaalta, luonto oli vihreää, pelakuut, mimosat ja monet muut kukat, joiden nimiä emme tiedäneet, kukkivat. Aamiaisen jälkeen menimme Au-

rinkomatkojen tiedotustilaisuuteen. Siellä oppaamme – Pirkko – kertoi meille retkistä, joihin meillä oli mahdollisuus osallistua. Pirkko oli suunnitellut myös meille yhden oman retken, jossa tutustuimme maaseutuun. Ensimmäisen matkapäivän käytimme hotellin ja sen lähiympäristön tarkasteluun. Hotellimme oli espanjalaistyylinen, erittäin siisti ja viihtyisä. Ympäri oli kaunis puutarha, josta löytyi mm. 2 uima-allasta. Välimeren rantaan oli matkaa 50 metriä. Rannassa vietimmekin monta päivää aurinkossa lekotellen. Ensimmäisinä päivinä täytyi aurinkoa ottaa hyvin varovasti. Nopeasti aloimme kuitenkin saada väriä poskiimme. Aurinkolomailun lisäksi teimme monia mielenkiintoisia retkiä.

M a a s e u t u r e t k e l l ä kiertelimme bussilla läheistä vuoristoa ja sen takana olevaa laaksoa, jossa saimme tutustua mm. appelsiinifarmiin. Tutkimme myös kasveja, joita Pirkko ja autonkuljettajamme Pepe meille keräsivät. Osa kasveista oli sellaisia, jotka kasvavat meillä sisällä, esim. pelakuu, oleanteri, fiikus ja muratti. Paljon oli myös aivan outoja kasveja. Appelsiineja saimme syödä varmasti tarpeeksemme. Pirkko järjesti niitä ison säkillisen bussiin matkaväväksi.

P o s s u j u h l a t kuuluvat tietysti Espanjan matkaan. Lauantai-iltana matkasimme Mijas-vuoristossa olevaan vanhaan maalaiskartanoon. Sinne kerääntyi paljon väkeä. Tervetuliaisjuomaksi tarjottiin sangriaa. Aterialla syötiin grillattua kanaa, porsaanpaistia, salaattia ja perunoita. Juomaksi tarjottiin paikallisia viinejä. Aterian jälkeen oli tanssin vuoro. Hauskaa meillä oli varmasti koko rahan edestä.

H ä r k ä t a i s t e l u oli vuorossa sunnuntaina. Seikkailimme paikallisella bussilla läheiseen Fuengirolan kaupunkiin, jossa järjestettiin härkätaistelu. Emme oikein pitäneet esityksestä. Se näytti aika julmalta. Luulen, ettei meistä monikaan halua toista kertaa härkätaisteluun.

Tiistaina teimme hyvin mielenkiintoisen retken. Kävimme Afrikan puolella **M a r o k o s s a**. Tätäkään retkeä ei voi sanoa hauskaksi, mutta paljon siinä oli oppimista ja näkemistä.

Matkasimme ensin bussilla rannikkoa pitkin Gibraltarille. Sieltä menimme meren yli laivalla. Afrikan puolella oleva Ceutan kaupunki kuuluu vielä Espanjalle. Heti Ceutan jälkeen ylitimme rajan. Näkymät muuttuivat valtavasti. Ihmiset oli puettu pitkiin kaapuihin, naiset olivat lisäksi hunnutettuja. Oppaamme

Pirkko kertoi meille paljon mielenkiintoisia asioita Marokosta. Marokkolaiset ovat islamin uskoisia. Kaupungeissa ja kylissä on useita temppeleitä – moskeijoja. Muutamissa paikoissa on eri moskeijat miehille ja naisille.

Tavallinen näky tienvarressa oli nainen, jolla oli valtava säkki tai risukasa selässä. Mies ratsasti aasilla vieressä. Pirkko kertoi, että Marokossa miehen sana on laki. Nainen tekee kaikki raskaimmat työt. Miehellä voi olla 4 vaimoa. Vaimo hankitaan yleensä ostamalla. Hyvin usein maksuvälineenä käytetään kamelia. Mitä suurempi ja lihavampi nainen on, sitä parempi hinta hänestä maksetaan.

Tien varrelle oli kokoontunut miehiä kamelien kanssa. Saimme kokeilla kamelilla ratsastamista. Olihan se hiukan erilaista kuin istuminen hevosen selässä.

Ratsastuksen jälkeen pysähdyimme erääseen hotelliin aterioimaan. Meille tarjottiin marokkolaista kasviskeittoa ja kuskusta. Kuskus on meillä aivan tuntematon ruoka. Siinä on hirssiä, lihaa ja erilaisia kasviksia. Hiukan oudolta maistui, mutta kyllä sillä nälkä lähti. Lounaan jälkeen jatkoimme taas matkaa. Suuntana oli Tetuanin kaupunki. Tetuanissa kiersimme 7 km² laajaa arabikorttelia paikallisen oppaan

johdolla. Alue oli hyvin tiheästi rakennettu. Kadut olivat kapeat ja talot aivan kiinni toisissaan. Kadulla myytiin jyviä, kasviksia, leipää, eläviä kanoja jne. Pohjoismaiseen hygieniaan tottuneille näkymät olivat aika outoja. Hätkähdin vähän, kun olin tallata kuolleen rotan päälle. Meidän kaduillahan ei juuri sellaisia näe. Kävimme myös teehuoneessa, jossa tarjoiitiin marokkolaiseen tapaan minttuteetä. Käsityökoulun myymälästä oli mahdollisuus tehdä ostoksia. Sitten alkoikin paluumatka. Tämän matkan jälkeen saatoimme jälleen kerran todeta, että Suomi on sentään hyvä maa.

Torstaina teimme aivan oman retken **M i j a k s e n k a u p u n k i i n**. Mijas on kaunis pieni valkoinen kaupunki suuren vuoriston rinteillä. Menimme sinne bussilla. Näköalat vuoristotieltä olivat mahtavat. Toisella puolella näkyi alhaalla Välimeri, toisella puolella mahtava vuoristo.

Mijaksessa kadut ovat niin kapeat, että kun bussi ajaa katua pitkin on ihmisten mentävä sisälle taloihin. Jalkakäytäviä ei nimittäin ollut.

Me tietysti halusimme kokeilla tätäkin. Siinä olikin ihmisillä katselemista, kun menimme peräkanaa (= peräkkäin) ympäri kaupunkia. Ensin oli Marja ja Pena aasin vetämissä rattaissa, sen jälkeen 8 ratsastajaa ja viimeisenä vielä Inger, Liisa, Anja ja minä rattaissa. Meidän aasin ajajana sattui olemaan kuuro poika. Hyvinhän se viittominen sujui hänenkin kanssaan.

Mijas on kuuluisa aasitakseistaan. Siellä voi ajaa rattailla tai ratsastaa aasilla.

Mijaksessa oli paljon pieniä viehättäviä kauppvoja. Ostelimme sieltä matkamuistoja. Tutustuimme tietysti myös Torremolinoksen kaupunkiin. Torremolinosa

on aikaisemmin ollut pieni kalastajakylä. Nyt se on kasvanut noin 8000 asukkaan kaupungiksi. Siellä on hyvin paljon hotelleja. Vilkkaimpana turistikautena kaupungin asukasluku moninkertaistuu. Eräänä päivänä rannalle ilmestyi kaksi poikaa, joilla oli leijonanpentu mukanaan. Kokeilimme tietysti leijonankesyttäjänä oloa. Pentua sai pitää sylissä. Tällöin toinen poika otti valokuvan, jonka sai myöhemmin ostaa. Tämä lysti tietysti maksoi, mutta leijonanpentu oli kyllä rahan arvoinen. Se istua kökötti tyytyväisenä sylissäni ja imi sormeani. Paljon uutta näimme ja koimme taas tämän matkan aikana. Matka oli erittäin onnistunut. Ilma oli loistava koko ajan. Samalla kun sulattemme kaikkea matkalla kokemaamme voimme taas alkaa suunnitella seuraavia matkoja.

Kevätterveisin Kaija

HEI!

Viime numerossa oli luettelo tämän vuoden kurssi- ja leiriohjelmasta. Tehkää nyt suunnitelmanne ajoissa. Kirjoittakaa, mihin haluaisitte osallistua.

Minulle on esitetty toivomus että järjestettäisiin syksyllä risteily Finjetillä. Kirjoittakaa, jos olette kiin-

nostuneita asiasta. Yritetään sitten järjestää asia, jos lähtijöitä ilmaantuu.

Hyvää kevättä teille kaikille
Kaija Salekari

KOTIMAAN UUTISIA

Tasavallan presidentti Urho Kekkonen valittiin viidennen kerran presidentiksi helmikuun 15. päivänä eduskuntatalossa. Presidentti Kekkonen sai enemmistön 259 ääntä. Raino Westerholm sai 25, Veikko Vennamo 10 ja Ahti M. Salonen 6 ääntä. Presidentin uusi toimikausi alkoi maaliskuun ensimmäisenä päivänä, jolloin hän antoi eduskunnassa juhlallisen vakuutuksen. Presidentti Kekkonen sanoi ottavansa vastaan korkean tehtävänsä nöyrin mielin syvästi tuntien sen raskaan velvoituksen, mikä tehtävään liittyy. »On tinkimättömästi noudatettava sitä rauhan ja ystävyyden ulkopolitiikkaa, jolle on tien avannut ja viitoittanut kunnioitettu edeltäjäni, presidentti Paasikivi», presidentti Kekkonen sanoi.

Suomen markka devalvoitiin 8 prosenttia helmikuussa. Devalvaatio I. markan arvon alentaminen on jo kolmas vuoden sisällä. Devalvaatio merkitsee ulkomaan kaupan kannalta viejälle etua. Vientitulot nousevat markoissa laskettuna. Vientiteollisuuden mahdollisuudet parantuvat. Tuonnille devalvaatio aiheuttaa hankaluuksia kun tuontitavaroiden, öljyn, autojen, myös etelänmatkojen, hinnat nousevat.

Pääministeri Kalevi Sorsan hallitus pyysi eroa markan devalvaation jälkeen. Presidentti Kekkonen halusi viiden puolueen hallituksen jatkavan. Neuvottelut uuden hallituksen muodostamiseksi alkoivat Kalevi Sorsan johdolla. Neuvottelujen jälkeen Sorsan hallitus peruutti eronpyyntönsä ja jatkaa uusittuna neljän puolueen hallituksena.

Pääministerinä on siis edelleen Kalevi Sorsa (sd)
Maa- ja metsätalousministeri Johannes Virolainen
(kesk.)

Ulkoministeri Paavo Väyrynen (kesk.)

Oikeusministeri Paavo Nikula (lib.)

Sisäministeri Eino Uusitalo (kesk.)

Puolustusministeri Taisto Tähkämaa (kesk.)

Valtiovarainministeri Paul Paavela (sd)

2. valtiovarainministeri Esko Rekola (sitoutumaton)
 Opetusministeri Jaakko Itälä (lib)
 2. opetusministeri Kalevi Kivistö (kd.)
 Liikenneministeri Veikko Saarto (kom.)
 Kauppa- ja teollisuusministeri Eero Rantala (sd.)
 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Työläjärvi (sd.)
 2. Sosiaali- ja terveysministeri Olavi Martikainen
 (kesk.)
 Työvoimaministeri Arvo Aalto (kom.)

Suomea uhkaa maalishuhtikuun vaihteessa kahden vuorokauden valtakunnallinen varoituskakko, jos Suomen ammattiliittojen keskusjärjestön SAK:n ja Suomen työnantajain keskusliiton STK:n neuvotte- luissa päästä sopimukseen. SAK vaatii ylimääräistä 30 p palkankorotusta hyvitykseksi devalvaatiolle.

Työttömyys lisääntyi alussa odotettua nopeammin. Helmikuun puolessa välissä työttömiä oli 195 300. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) ennustaa työllisyyden paranevan vasta loppuvuodesta.

Ennakkopidätykset alenivat maaliskuun alusta al- kaen. Verotuksen aleneminen johtuu verohallituksen mukaan kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksujen alentamisesta ja veroasteikossa tehdyistä tarkistuk- sista.

Puolueet saavat puoluetukirahaa 160 000 mk yhtä kansanedustajaa kohti. Puoluetukeen on tämän vuo- den tulo- ja menoarviossa varattu yhteensä 32 mil- joonaa markkaa. Puolueet käyttävät tukirahat esim. vaalitoimintaan ja lehtien avustamiseen.

Isillä on mahdollisuus jäädä kahden viikon lapsen- hoitolomalle, isyyslomalle, jos lapsen äiti suostuu tä- hän. Äitiysloma piteni kahdella viikolla maaliskuun alussa. Tämän pidennyksen voi siis käyttää myös isä. Tältä ajalta ei makseta palkkaa vaan päiväraha.

Suomen Pankki laski liikenteeseen uuden 50 mk se- telin. Uusi seteli on väreiltään kirkkaampi kuin van- ha ja siinä on edelleen presidentti Ståhlbergin kuva. Vanhat setelit käyvät edelleen maksuvälineenä.

Nopeusrajoitukset pudottivat liikennekuolemia ja säästivät ihmishenkien lisäksi rahaa. Liikenneministeriö asetti toimikunnan tutkimaan 1973-76 nopeusrajoituskokeilun vaikutuksia. Kokeilua jatkettiin tämän vuoden syyskuuhun asti.

Toimikunnan mietinnön mukaan nopeusrajoitukset vähensivät kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien ja kuolleiden lukua. Onnettomuudet vähenivät jopa puolella rajoituksen alaisilla teillä. Se merkitsee n. 400 ihmishengen säästymistä. Rahallinen säästö saatiin sairaanhoito- ja korjauskustannusten säästymisestä. Toimikunta ehdottaa uusia nopeusrajoituksia ensi syksystä lähtien.

Talven pakkasennätys $-44,9$ astetta mitattiin Kittilässä tammikuussa.

Suomalaiset syövät suolaa yli kolme kertaa yli suositeltavan määrän. Suolan kulutus on Suomessa maailman korkeimpia. Suomalaiset syövät n. 15 grammaa suolaa päivässä. Sopiva määrä olisi 5 grammaa. Liiallisen suolan käytön lisäksi liikalihavuus ja henkinen paine lisäävät sydänsairauksia. Näiden kolmen teki-

jän välttäminen on tärkeää jos halutaan verenpaine- ja sydänsairauksien vähenemiseen. Kuluva vuosi on nimetty verenpainevuodeksi.

ULKOMAAN KIERROS

Israel aloitti suurhyökkäyksen Etelä-Libanoniin. Israelilaiset joukot valtasivat nopeasti palestiinalaisten tukikohdat. Ilmavoimat hävittivät Beirutin lentokentän lähellä olevat palestiinalaiskylät. Israelin hyökkäys oli kosto palestiinalaississejä vastaan. Palestiinalaississit hyökkäsivät aikaisemmin Israeliin Tel Avivin lähellä ja tuhosivat mm. kaksi linja-autoa. Sissien hyökkäyksessä kuoli 37 ihmistä.

Israelin suurhyökkäykseen osallistui n. 25 000 israelilaissoitasta. Israelin puolustusministeri Weizman kertoi, että Israelin hyökkäyksen tarkoitus oli luoda turvavyöhyke Libanonin rajalle. Israelin joukot etenivät turvavyöhykkeen pohjoispuolelle, koska palestiinalaississit tulittivat israelilaisia kaupunkeja.

Yhdistyneitten kansakuntien turvallisuusneuvosto on vaatinut Israelia poistamaan joukkonsa Etelä-Li-

banonista. Turvallisuusneuvosto päätti lähettää rauhanturvajoukkoja Libanoniin. Rauhanturvajoukot varmistavat Israelin joukkojen pois vetäytymisen.

Oikeisto voitti Ranskan vaalit. Ranskan porvarillinen hallitusrintama sai 91 kansanedustajan enemmistön uuteen kansalliskokoukseen. Ranskan kansanedustuslaitoksessa (kansalliskokous) on yhteensä 491 jäsentä.

Italialainen poliitikko Aldo Moro siepattiin työmatkalla. Sieppaajat kuuluvat Punainen prikaati-nimiseen ryhmään. Sieppaajat ilmoittivat surmaavansa Aldo Moron ellei 15 Punaisten prikaatin jäsentä vapauteta. Italian poliisi aloitti laajat etsinnät Aldo Moron ja hänen sieppaajansa löytämiseksi. Aldo Moro on Italiaa hallitsevan kristillisdemokraattisen puolueen johtaja.

Etelämolukkilaiset terroristit valtasivat Assenin kaupungin hallintorakennuksen Pohjois-Hollannissa. Rakennuksessa oli 70 panttivankia, jotka terroristit uhkasivat surmata. Terroristit vaativat 21 vangitun toverinsa vapauttamista.

Hollantilaiset merijalkaväen erikoisyksiköt valtasivat hallintorakennuksen ja vapauttivat panttivangit. Terroristit saatiin kiinni. Etelämolukilaiset ovat lähöisin Hollannin entiseen siirtomaahan, nykyisin Indonesiaan kuuluvilta Etelä-Molukkien saarilta. Etelämolukkilaiset vaativat itsenäisyyttä Etelä-Molukkien saarille. Terroristit yrittävät teoillaan saada Hollannin kannattamaan itsenäisyyttä. Suurin osa Hollannin etelämolukkilaisista ei kannata terroristien tekoja.

Euroopan pahin öljykatastrofi (onnettomuus) tapahtui Ranskan länsirannikolla, jossa suuri säiliöalus ajautui karille ja katkesi myrskyssä. Aluksessa oli 226 000 tonnia raakaöljyä. Valtavat määrät öljyä ajautui rannikolle. Öljy mustasi hiekkarannat ja tuhosi kalavedet. Aluksen 44-henkinen miehistö saatiin pelastetuksi. Myrsky vaikeutti öljyntorjuntatöitä.

Kiinan kansankongressi on nimittänyt maan viralliseksi pääministeriksi Hua Kuo-fengin. Hän on hoitanut pääministerin tehtävää vuodesta -76 lähtien. Pääministeri Hua on myös Kiinan kommunistipuolueen puheenjohtaja.

Etykin seurantakokous päättyi lähes kuukauden aikataulusta myöhässä. Maaliskuun alkupuolella valmistunut päätösasiakirja määrää että seuraava seurantakokous on Madridissa v. 1980. Siinä on myös määräyksiä asiantuntijakokouksista, jotka pidetään mm. Saksassa ja Sveitsissä.

Belgradin Etyk-seuranta on ollut pettymys etenkin puolueettomille maille. Loppuasiakirjasta puuttuvat kysymykset aseistariisunnasta sekä ihmisoikeuskysymykset.

Neuvostoliittolaiset avaruuslentäjät Juri Romanenko ja Georgi Gretshko ovat palanneet maan pinnalle. He saavuttivat uuden ennätyksen viettämällä 96 vuorokautta avaruudessa. Entinen ennätys oli 84 vuorokautta.

Maailman väkiluku on 4,044 miljardia YK:n väestötilastollisen vuosikirjan mukaan. Maailman väkiluku lisääntyi vuodessa (v. 75-76) 77 miljoonalla.

RAPORTTI KUUROSOKEIDEN MAAILMANKONFERENSSISTA (jatkoa)

9. Suojatyöpaikat ja palvelukeskukset

Monissa maissa on jo olemassa erityisiä kuurosokeiden suojatyöpaikkoja sekä palvelutaloja ja palveluyksikköjä (self-care-center = keskus, jossa kuurosokea mahdollisimman pitkälle huolehtii itsestään saaden tarpeen mukaan apua).

Kommunikoinnin takia on kuurosokeita sijoitettu samoihin työpaikkoihin kuurojen kanssa. Näkövamma vaatii kuitenkin erityisjärjestelyjä koulutuksen ja työn suhteen.

Suojatyökeskus voi toimia erillisenä keskuksena tai palvelutalon yhteydessä. Usein nämä keskukset palvelevat myös kotona asuvia välittämällä materiaalia ja markkinoimalla kuurosokean kotonaan tekemät työt. Koska kuurosokeiden on vaikea sijoittua avoimille työmarkkinoille, tarvitaan suojatyötyyppistä palvelua. Kokemukset palvelutaloasumisesta ovat erittäin myönteisiä. Edellytyksenä tällaiselle asumiselle on ADL-taitojen hyvä hallinta.

10. Avoimet työmarkkinat ja ammatit (Helen Keller Centerin malli)

Avoimista työmarkkinoista puhuttaessa pyritään kuurosokean kohdalla seuraaviin asioihin:

- kuurosokea on läpikäynyt kuntoutusohjelman ja ammattikoulutuksen ja on valmis kohtaamaan kilpailevan yhteiskunnan
- pystyy samaan työhön ja samoihin suorituksiin
- saa samaa palkkaa
- tekee saman pituisen työpäivän muiden työntekijöiden kanssa

Suurin osa kuurosokeista ei pysty tällaiseen. Esim. Helen Keller Centerin asiakkaista 55 % joudutaan sijoittamaan suojatyöhön.

Mikäli näyttää olevan mahdollista sijoittaa kuurosokea avoimille työmarkkinoille, sijoitusasiantuntija valmistaa häntä tulevaa työtä varten. Kuurosokean kanssa käydään useita keskusteluja, joiden aikana selvitetään seuraavan tyyppisiä asioita:

- mitä kuurosokea ymmärtää työllä
- mitä palkkaa hän odottaa saavansa
- työnantajan odotukset
- kuurosokean omat odotukset
- sijoitusasiantuntijan tuki

Asioiden selvittelyyn kuuluu myös, että sijoitusasiantuntija on

- tutustunut työpaikkaan ja työhön
- selvittänyt työnantajalle, että kysymyksessä on kuurosokea työntekijä
- informoinut kuurosokean taidoista ja työkyvystä

Kuurosokealla on mahdollisuus työsuhteen alkuaikoina saada tukea ja ohjausta sijoitusasiantuntijalta.

Varsinainen työhönsijoitus on myyntityötä.

Myydään

- työnantajille tietoa, että kuurosokeita työntekijöitä on olemassa
- mieluummin ne asiat, joihin kuurosokea pystyy kuin ne, joihin hän ei pysty
- kuntoutusohjelmia ja sitä miten ne valmistavat kuurosokeaa työelämää varten
- kuurosokean ammattitaitoa

Kuurosokeat työskentelevät avoimilla työmarkkinoilla seuraavan tyyppisissä töissä:

- erilaisten koneiden ja työkalujen käyttäjinä
- pesuloissa
- sairaaloissa
- sähkökokoomatöissä

- kirjastotyöntekijöinä
- pakkaajina
- kuntoutusohjaajien apuna
- ompelimoissa

POHJOISMAISESTA YHTEISTYÖSTÄ

Sinikka Rauhala

- 1 P o h j o i s m a a t ovat Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska ja Islanti. Näillä mailla on paljon yhteisiä asioita, myös paljon yhteisiä ongelmia. Siksi pohjoismaista yhteistyötä käydään monilla yhteiskuntaelämän alueilla. Voi sanoa, että joka päivä jossakin on yhteispohjoismainen kokous. Maat vaihtavat keskenään ajatuksia ja kokemuksia.
- 2 P o h j o i s m a i d e n neuvosto perustettiin 1952 ja vuodesta 1956 on Suomi sen jäsen. Sen kokous on joka vuosi. Tämä kokous ei tee mitään päätöksiä, se vain antaa neuvoja ja suosituksia pohjoismaiden hallituksille. PN keskustelee taloudellisista, yhteiskunnallisista ja lainsä-

dännöllisistä kysymyksistä; myös kulttuuri- ja liikenneasioita se miettii. Se jakaa myös joka vuosi Pohjoismaisen kirjallisuuspalkinnon.

- 3 P o h j o l a - N o r d e n on paljon vanhempi toimintamuoto. Se on jokaisessa pohjoismaassa toimiva yhdistys, joka järjestää paljon kurseja opettajille, kirjailijoille ja nuorisolle. Kurseilla oppii tuntemaan muiden pohjoismaiden asukkaita. Yhdessä on sitten mukava keskustella ja ratkoa yhteisiä ongelmia.

Jokaisella Suomen kaupungilla ja melkein jokaisella kunnalla on oma ystäväpaikkakunta Tanskassa, Norjassa tai Ruotsissa. Tällainen ystävyystoiminta antaa paljon mahdollisuuksia kehittää pohjoismaisia yhteyksiä.

TIETOJA TANSKASTA

Tanska on suosittu lomakohde. Sen pitkät, valkoiekkaiset merenrannat, ystävälliset pikkukaupungit ja kalastajakylät tarjoavat hyviä virkistysmahdollisuuksia lomaviettäjäille. Mutta myös niille, jotka harrastavat taidetta ja historiaa, Tanskassa on paljon tarjottavaa, esihistoriallisia muistomerkkejä, kauniita

vanhoja maalaiskirkkoja, komeita linnoja ja kartanoita ja kiinnostavia museoita. Matkailua edistävät myös Tanskan kansan ystävällinen mielenlaatu ja vieraanvaraisuus, mainiot tanskalaiset ruoka- ja juomatavat.

Maa on pinta-alaltaan pieni, 43 000 km² (vertaa Suomi: 337 000 km²) mutta asukkaita on enemmän kuin meillä, noin 5 miljoonaa. Koko maisema on tasankoa, maan korkein kohta on n. 170 m merenpinnan yläpuolella. Tanskaa ympäröi vesistö kaikilla ilmansuunnilla paitsi etelässä, missä sillä on Länsi-Saksan kanssa yhteinen 68 km maaraja. Tanskan rannikon pituus onkin peräti 7 400 km.

Maan tärkeimmät elinkeinot ovat maatalous ja kalastus. Tärkeimmät maataloustuotteet ovat voi, juusto ja sianliha. Tärkeitä teollisuustuotteita ovat laivat, dieselmoottorit, jäähdytyslaitteet, maanviljelyskoneet, kemialliset tuotteet ja lääkeaineet, olut, säilykkeet, posliini, hopeaesineet ja huonekalut.

Tanska on perustuslaillinen kuningaskunta. V. 1953 säädettiin laki, jossa myös naispuolinen kruununperijä on mahdollinen. Tanskassa onkin nyt kuningatar Margareeta hallitsijana. Maassa on yksikamarinen

eduskunta kuten Suomessakin. Sen nimi on Kansankäräjät ja siihen kuuluu 179 edustajaa. Pääkaupunki on kuuluisa, laulujen »iloinen» Kööpenhamina, suuri vilkas miljoonakaupunki. Siellä sijaitsee myös kuningattaren hallituspalatsi Amalienborgin linna ja Christiansborgin linnassa istuvat hallitus ja kansankäräjät. Kööpenhamina on maan talous- ja kulttuurielämän keskus. Siellä on Tanskan vanhin yliopisto ja suurin satama.

Pohjoismainen kuurosokeiden leiri on tänä vuonna Tanskassa.

LASTEN VUOSI

Maailman terveysjärjestö WHO on nimennyt vuoden 1978 kansainväliseksi lasten vuodeksi. On aihetta kiinnittää huomiota lasten terveyteen ja sen hoitoon, sillä jo ensimmäisinä elinvuosina luodaan perusta ihmisen ruumiin ja sielun terveydelle tai sairaudelle. Eräs tärkeimmistä lapsen terveyden tekijöistä on ravinto. Pikkulapsi on siinä täysin vanhempiansa armoilla. Luonnon järjestyksen mukaan lapsen ruoka ensimmäiset kuukaudet on äidinmaito, jota täysin ei

pystytä keinotekoisesti korvaamaan. Äidinmaitoa saavat lapset pysyvät yleensä ihannepainoisina. Tutkimusten mukaan lihavasta lapsesta tulee lihava aikuinen, sillä rasvasoluja muodostuu lihavilla lapsilla normaalia enemmän ja ne seuraavat lasta koko elämän ajan. Liika lihavuushan tuo mukanaan monia terveydellisiä haittoja. Älä totuta lastasi makeaan! Älä korvaa yhdessäoloa lapsesi kanssa karkeilla yms! Huolehdi, että lapsesi tottuu monipuoliseen terveelliseen ruokaan jo pienestä pitäen.

Sirkka Saarinen

KUKAT KEVÄTKUNTOON

Kevätauringon paisteessa ja virkistäessä mieliämme heräämme kohentamaan kotiamme. Eräs tähän ajankohtaan kuuluva työ on huonekukkien huoltaminen. Useimmat kasvit kaipaavat uutta multaa ja isomman ruukun kukoistaakseen. Tarkistamme ensin ruukkutilanteen. Muoviset, särkymättömät ruukut ovat puutarhoissa lähes kokonaan syrjäyttäneet saviruukut. Tiivispintaisessa muoviruukussa olevaa kukkaa ei saa kastella liikaa, koska kosteus ei haihdu ruukun läpi kuten saviruukuissa. Muoviruukut ovat

keveitä ja painavat kukat voivat niissä kaatua. Savi-ruukuissa kukat viihtyvät hyvin. Niiden ikävänä puolelana on ruukun pintaan muodostuva valkoinen homekerros. Mitä ruukun kokoon tulee, kukat kukkivat ja viihtyvät parhaiten pienissä ruukuissa. Nuoret, nopeakasvuiset kukkivat kukat vaativat mullanvaihdon joka kevät. Kookkaat, vanhat viherkasvit tarvitsevat koko mullan vaihdon harvoin. Pintamullan vaihto ja pöyhminen riittää. Kaupoista saat kukkamultaa 2 kg ja 5 kg muovipusseissa. Multa on valmiiksi peruslannoitettu ja sekoitettu. Kaktuksille voit lisätä hiekkaa mullan joukkoon.

Ennenkuin ryhdyt mullanvaihtoon, kastele kukat muutamaa tuntia ennen, silloin ne lähtevät helposti ruukuistaan. Suojaa pöytä sanomalehdellä. Käännä ruukku ylösalaisin ja kopauta ruukkua kevyesti. Pidä toinen käsi ruukun alla kasvin tyvessä. Mikäli ruukku on juuria täynnä, istuta kukka isompaan ruukkuun. Irrota vanha multa varovasti niin paljon kuin sitä helposti lähtee. Tee salaojitus ruukun pohjalle esim. ruukun paloista, jotta liika vesi ei jää ruukun pohjalle seisomaan. Levitä salaojituksen päälle multaa ja aseta kukka ruukkuun entiseen syvyyteen. Lisää multaa. Täytä reunat, tiivistä sormin. Jätä ruukun reunaan 2 cm kasteluvaraa. Suihkuta lehdet kä-

sisuihkulla tai sumutinpullolla. Pyyhi ruukku. Anna kasvin olla varjoisessa paikassa muutama päivä. Älä kastele alkuun liikaa, sillä juuret kehittyvät parhaiten lievässä kuivuudessa. Kun kasvu on hyvässä vauhdissa, aloita runsaampi kastelu ja lannoitus. Istutuksen yhteydessä voit jakaa kukkia eri ruukkuihin ja vaikkapa tuttavillekin viemisiksi.

Tässä vaiheessa voit miettiä kukkaikkunaa kokonaisuutena. Epäsiisteille ja kirjaville ruukuille voit hankkia erilaisia suojuksia. Esim. pajusta, niinestä, rottin-gista punotut korit ovat hauskannäköisiä. Tyylikkään kokonaisuuden saat sijoittamalla samalle ikkunalle vain yhtä kasvilajia esim. annansilmä, santpaulia tai saniaista. Voit koota samantyyppiset kukat myös yhteen isoon istutuslaatikkoon. Riippuvat kukka-ampellit ovat taas suuressa suosiossa. Älä unohda, että kukat pitävät lämpimästä kevätsateesta ja kaipaavat viihtyäkseen hellyyttä ja rakkautta.

Sirkka Saarinen

MUOTI-IKKUNA

Muodilla on aina omat oikkunsa vai mitä sanotte seuraavasta. Tämän vuosikymmenen alkupuolen taloudellisesti lihavana vuosina muoti saneli meidät minihameisiin ja muutenkin ahdistavan kireisiin asusteisiin. Mutta entäs nyt, kun olemme laman kourissa. Muoti suosii runsaasti poimutettuja puolisääreen ulottuvia salsa-hameita. Vaatteet ovat kaksi numeroa liian isoja ja niitä on useita päällekkäin.

Miten sitten tavallinen ihminen voi muotia noudattaa? Lähdemme siitä, mitä meillä jo on vaatekome-rossa. Otamme esille kaikki siellä olevat ja tutkimme tarkkaan, mitkä ovat käyttökelpoisia. Tässä voimme ottaa hyvän ystävämme makutuomariksi. Sitten vasta alamme suunnitella vaatevaraston täydentämistä uusilla asusteilla, mutta vain sellaisilla, jotka sopivat yhteen aikaisempien asujemme kanssa. Ei ole mitään mieltä hankkia vaatekappaletta, joka poikkeaa täysin muusta kokonaisuudesta. Uusi huivi, vyö, kaulaketju tai liivi piristää ja täydentää asuamme ja saa sen näyttämään uudelta.

Jos värien valinta tuottaa vaikeuksia, etkä oikein tiedä, mitkä sinua parhaiten puukevat, tyydy muutamiin

perusväriihin esim. musta, punainen, ruskea, valkoinen, harmaa. Suurikuvioiset ja räikeät kankaat pukevat harvaa. Niihin kyllästyvät myös helposti.

Kevääksi ja kesäksi muotisuunnittelijat lupaavat meille hulmuavia helmoja, rypyttettyjä tai kellotettuja hameita. Laskoshameet ovat kuvassa mukana. Kankaat ovat ohuita, pikkukukallisia tai yksivärisiä puuvilla- tai sekoitekankaita. Puseroissa ja mekoissa on väljyyttä, olkapäillä laskoksia tai kimonohiha. Hameiden ja mekkojen kanssa pidämme liiviä, blazeria eli kangasjakkua tai neuletakkia.

Neuleet ovat kovin suosittuja tänä talvena ja keväänä. Niiden tulee olla väljiä.

Muotivärejä ovat vaaleat pastellisävyt, kuten sininen, vaaleanpunainen, valkoinen, vaaleanruskea.

Miesten pukeutumiseen eivät muodin pienet heilahdukset paljon vaikuta. Totesihan eräs tyylikäs herrasmies: »Käytän aina samanlaisia vaatteita ja joka kymmenes vuosi olen huippumuodikas».

Tällaista lupaa miesten muoti. »Paitoihin tulee taas väljyyttä, vartalonmukaisuus katoaa, paidan kaulukset kapenevat ja pienenevät, housujen lahkeet kaventuvat ja kaiken huipuksi kapenevat myös solmiot

juuri kun herrat ovat oppineet tekemään leveään solmioon ison solmun.» Neuleasut, puserot ja liivit kuuluvat myös miesten tämän hetken suositeltaviin asuihin.

Älä ole muodin orja, vaan seuraa sitä ja ota siitä vain se, mikä sinulle ja kukkarollesi sopii ja miellyttää.

Sirkka Saarinen

Ps. Pyydän mielipiteitä ja keskustelua näistä muoti-asioista. Lähettäkää lehden toimitukseen. Myös asiaa koskevat kysymykset, joihin toivotte vastauksia voi lähettää lehden toimitukseen.

Appelsiinien syömistä ei pidä pelätä

HOMEMYRKYT JÄÄVÄT KUOREEN

Appelsiinit eivät ole myrkyllisiä. Niitä voi edelleenkin ostaa ja syödä. Niihin ei yleensä kerry elohopeaa lannoituksen tai kasvinsuojelun seurauksena. Jos niissä on elohopeaa, sen on joku sinne ruiskuttanut kuoren läpi ja silloin se myös näkyy ja maistuu.

Mustunutta hedelmää ei pidä syödä. Se on tavallisin mätä. Appelsiini on tuoretavaraa ja saattaa nahistua, homehtua ja mädäntyä kuten muutkin hedelmät ja kasvikset. Mutta silmä, nenä ja suu kyllä kertovat niiden kelpaamattomuuden syötäväksi.

Appelsiinien kuoret käsitellään homeenestoaineilla, muuten home pilaisi ne ennen kuin ne ehtivät ostokassiiimme. Suomeen tuotavissa appelsiineissa hyväksytään kolme pintakäsittelyainetta: difenyyli, ortofenyylifenoli ja tiapendatsoli.

Ne ovat siis pintakäsittelyaineita ja pysyvät yleensä myös kuoressa. Niistä vain tiapendatsolin on todettu jonkin verran menevän kuoren läpi. Mutta löydetty määrät ovat hyvin vähäisiä.

Vaikka homeenestoaineet ovat pintakäsittelyaineita, niitä ei silti saa käyttää mielin määrin, koska silloin myös vaara kuoren läpi kulkemisesta lisääntyy.

Jos ei luota tulliviranomaisten valvontaan eikä kansainvälisiin normeihin ja suosituksiin, voi omaa turvallisuuttaan varmistaa pesemällä appelsiinien kuoret haalealla vedellä ja harjalla hankaamalla. Sen jälkeen hedelmän voi kuoria ja vielä pestä kätensä ennen

kuin ryhtyy syömään lohkoja. Näin ei pintakäsittelyaineita joudu suuhun käsienkään kautta.

Appelsiinien ja sitruunoiden kuoria on perinteisesti käytetty siman valmistuksessa, leivonnassa ja marmeladeissa. Niin voi edelleenkin tehdä, kunhan muistaa pestä ja harjata kuoret huolella.

Yhden-kahden sitruunan kuoret kymmenen litran simaämpärissä eivät heilauta päivän homeenestoaineiden saantia puoleen eikä toiseen.

Appelsiinimarmeladi on vähän »jykevempi» seos. Mutta jos marmeladiaineksia keitetään kolme neljänestuntia ilman kantta, osa pesun jälkeen vielä jääneistä aineista haihtuu. Silti ei marmeladia pidä syödä kilokaupalla. Sipaisusta leivän päälle ei liene kuitenkaan haittaa.

Sitruunan tai appelsiinin kuorta voi myös raastaa kakkutaikinaan reseptin mukaan, mutta kuten sanottu viisas pesee kuoren ensin. Silloin siitä samalla häviävät tavallinen pöly ja käsittelylikakin.

Leena Packalen (HS)

KEVÄTSALAAATTEJA JA KALARUOKIA

K a a l i - a n a n a s s a l a a t t i

Pese kaali ja leikkaa suikaleiksi tai raasta karkeaksi raasteeksi. Sekoita joukkoon murskattua ananasta liemineen.

S e k a s a l a a t t i

Sekoita kaaliraasteeseen raastettua porkkanaa, papri-
kaa ja persiljaa. Kostuta appelsiinimehulla.

L a n t t u r a a s t e

Lisää lantturaasteeseen kermaviilistä ja appelsiinime-
husta sekoitettu kastike.

P u n a j u u r i s a l a a t t i

Raasta etikkapunajuuria sekä omenaa karkeaksi raas-
teeksi.

Suomalaiset syövät vähänlaisesti kalaa, vaikka kala on monessa suhteessa hyvin käyttökelpoinen ruoka-
aine. Lihaan verrattuna kalan ravintoainesisältö on monipuolisempi ja kalaruoka on usein myös helpom-
min sulavaa. Tuoreen kalan haju on raikas, liha kim-

moisaa ja kiinteää. Kala on herkästi pilaantuva raa-
ka-aine, siksi se on valmistettava mahdollisimman
pian ruoaksi.

Muikuista, silakoista tai muista kaloista voit valmis-
taa k a l a v u o a n : Raasta 5-6 kuorittua perunaa
raasteeksi, ja pane voidellun uunivuoan pohjalle. La-
do päälle purjorenkaita ja tomaatinviipaleita. Lado
peratut kalat päällimmäiseksi. Ripottele mausteeksi
suolaa ja valkopippuria sekä hienonnettua tilliä. Jos
haluat mehevöittää vuokaa kaada päälle vielä tilkka
kermaa. Paista 200 °C:ssa n. 40 min.

Jos tuoretta kalaa ei ole saatavissa, voit ostaa pakas-
tekalaa, joka on valmiiksi perattua ja ruodotonta.
Kalapakasteet ovat hinnaltaan edullisia. Ennen käyt-
töä pakastekalaa voi vähän sulattaa tai valmistaa su-
lattamatta.

K u o r r u t e t t u u n p a k a s t e k a l a a n tarvit-
set 1 paketin (450 g) pakastekalaa. Leikkaa kala vii-
paleiksi ja pane voideltuun vuokaan. Kaada päälle
sitruunan mehua ja ripottele päälle 1 rkl hienonnet-
tua tilliä, 2 tl valkosipulisuolaa ja 1/2 tl maustepip-
puria ja 1 purjo renkaiksi leikattuna. Sekoita keske-
nään 1 muna ja 2 dl juustoraastetta ja levitä seos ka-

lan päälle. Paista 225 °C:ssa n. 1/2 tuntia.

Sitruunakiisseli

Sekoita kattilassa 8 dl kylmää vettä, 2 munaa, 1/2 dl sokeria, 4 rkl perunajauhoja ja kuumenna koko ajan sekoittaen kunnes kiisseli sakenee. Kiehauta mutta älä keitä. Lisää vähän jäähtyneeseen kiisseliin 2 sitruunan mehu ja raastettu kuori. Tarjoa kiisseli kylmänä kermavaahdon tai maidon kanssa.

Valkosipuli on meillä Suomessa vähän käytetty maustekasvi, mutta jokainen etelänmailla käynyt on siihen tutustunut ja ihastunut. Kokonaisuudessa valkosipulissa on monta lohkoa eli kynttä.

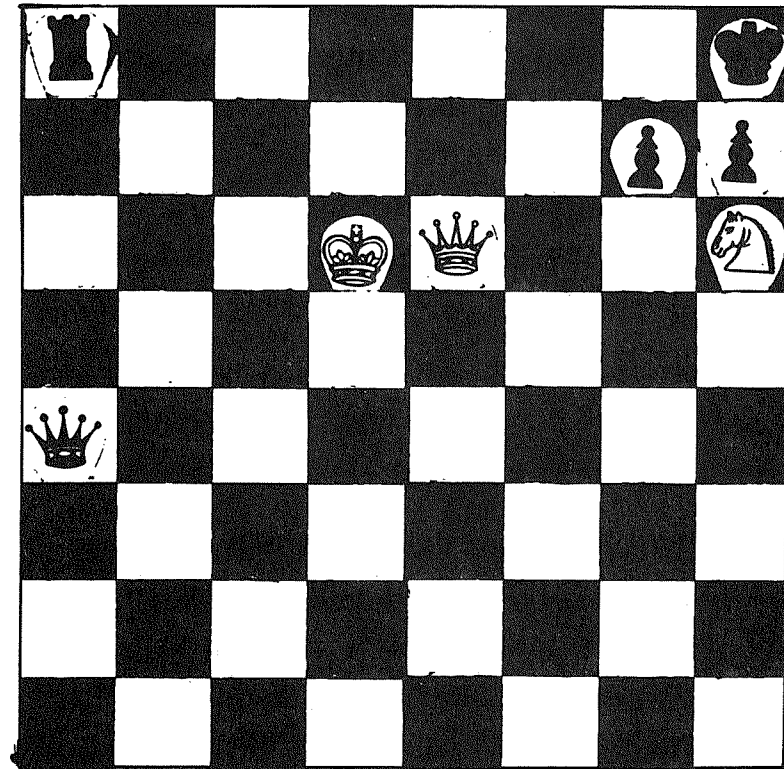
Valkosipuli on hyvin voimakas mauste. Yhdestä lohkosta saadaan jo makua liha- ja kalaruokiin. Salaatteihin riittää usein kulhon hierominen halkaistulla valkosipulinlohkolla. Lampaanpaisti saa hienon maun, jos siihen pistellään ennen paistamista 2-3 kuorittua valkosipulinkynttä.

Valkosipulissa on erittäin voimakas jälkimaku ja varsinkin haju vielä seuraavana päivänä. Tämä on herkkutelijoiden syytä muistaa. Haju tuntuu paitsi hengityksessä myös iholla. Tuoreen persiljan pureskelul-

la saadaan voimakkainta hajua haihtumaan.

Sirkka Saarinen

SHAKKIPALSTA

Kahden (2) siirron matti

Tässä numerossa aloitamme shakkipalstan. Shakki, jota on sanottu pelien kuninkaaksi, sopii hyvin näkö- ja kuulovammalaisille. Lehdessä on painettuna,

shakkitehtävä, jossa valkean pitää tehdä mustasta matti kahdessa siirrossa. Tehtävissä valkea aina aloittaa ja tekee mustasta matin. Yksi siirto on silloin mennyt kun molemmat ovat kerran siirtäneet.

Nappulat kannattaa asettaa omalle laudalle kuvion mukaan ja sitten miettiä oikeaa ratkaisua. Tehtävän ratkaisu on julkaistu lehden lopussa. Jos teillä on itse keksittyjä tehtäviä tai olette merkinneet muihin pelaamiseen mielenkiintoisia pelejä, lähettäkää niitä lehteen julkaistavaksi. Odotamme myös mieliteitänne tästä palstasta, jolloin tiedämme kannattaako jatkaa.

TERVEISET HUTTULASTA

Sattuiko tämänvuotinen hiihtoleiri talven ehkä kylmimmälle viikolle? Siltä tuntui sillä pakkaneen pyssytteli -30 asteen lähellä lähes koko viikon. Kylmimpänä aamuna mittari näytti -34 astetta. Yöksi poikien täytyi majoittua takkahuoneen lattialle, kun mökeissä ei tarennut nukkua. Pakkasesta huolimatta tunnelma Huttulassa oli lämmin ja me, yli 20 leiriläistä, viihdyimme hyvin.

Puolen tunnin mittainen aamuvoimistelu aloitti leiripäivän. Sen jälkeen tietysti aamukahvi. Jo puolikymmeneltä uskalsimme lähteä ulos. Useimmat valitsivat kävelylenkin, toiset lyhyen toiset pidemmän jopa 10 km:n lenkin. Rohkeimmat uskalsivat jopa hiihtää pelkäämättä jäätymistä. Iltapäivällä aurinko lämmitti jonkin verran ja pakkaneen laski vähän niin, että tuntui jo mukavalta kävellä. Ruoka maistui hyvältä, liekö syynä reipas ulkoilu. Lepotauot käytimme ahkerasti keskusteluun ja kuulumisien kertomiseen.

Joka iltapäivä saimme lämmitellä saunan löylyssä.

Illat kuluivat piirileikin ja tanssin merkeissä. Lauanain Huttula sai lisää vieraita, sillä vuosikokous keräsi lähes 40 yhdistyksen jäsentä yhteen.

Nopeasti kuluivat jälleen tämän hiihtoleirin päivät, kiitos kaikille jotka olitte mukana ja teitte leiristä onnistuneen.

Terveisin Ulla

AJATUKSIA VASTUUVIIKOLTA

Helmikuussa vietettiin maassamme yhteisvastuuviikko. Keräyksen kohteena oli ulkomainen ja kaksi kotimaista kohdetta. On hyvä asia yrittää herättää ihmisissä myötätuntoa hädänalaisessa asemassa olevia kohtaan. Olemmehan me kaikki yhtä Jumalan kansaa olimmepa sitten missä maailman osassa tahansa, ja jokaista on autettava silloin, kun se on tarpeellista. Kuuntelin erään kirjan. Siinä kerrottiin, että Ranskassa käytetään rahaa enemmän tupakkaan ja alkoholiin kuin terveydenhuoltoon. Tämä on oireellista. Meillä väärä rahansijoitus näkyy esimerkiksi eläinten hautausmailla, joissa joidenkin lemmikkieläinten haudoille on ostettu kallis muistomerkki. Näillä rahoilla olisi voitu auttaa monta elävää ihmistä, lähellä ja kaukana. Tietysti on jokaisen oma asia mihin rahansa sijoittaa. Mutta eikö ihmisen sittenkin pitäisi olla eläimen yläpuolella. Kerron tässä vielä erään pikku tapahtuman. Seurakunta järjesti lapsille hevosajelun vastuuviikolla. Se maksoi viisi markkaa. Mukana oli eräs pikku tyttö. Hänellä oli lapasen sisällä viisi markkaa ajelua varten. Koko ajan hän käveli levottomana edestakaisin, hän ei voinut ajaa, koska ei raaskinut luopua viitosestaan. Mieli olisi tehnyt kovasti. Tämä on hyvä esimerkki siitä kuinka itsekkäitä

me ihmiset voimme olla jo lapsina. Vanhempien tulisi neuvoa jo kotona lapsilleen että joskus on opittava luopumaan jostakin toisen ihmisen vuoksi. Joskus ihminen voi kuitenkin tarvita enemmän henkistä kuin aineellista apua, tunnetta siitä, että on tarpeellinen ja rakastettu. Nyrkkisääntönä voitaisiinkin pitää sitä, että jokaisen meistä olisi autettava lähimmäistä sillä tavalla, kuin voimme. Rakkaus on avautumista pois itsestä, itsensä antamista toiselle.

Seija Kallio.

LAULU

On monta, monta vanhaa ja rampaa murheineens, ei koskaan ulos päästä voi he päivänpaisteeseen. Ja niitä myös on, jotka ei kuule, näekään. He ehkä avun tarpeessa on nytkin yksinään. Vaan Jeesus kuiskaa meille: On heillä ikävää. Ken kuulee, näkee, kävelee voi heitä virkistää.

Eine Eira

URHEILU-UUTISIA

Talven huomattavin urheilutapahtuma hiihdon MM-kilpailut pidettiin Lahdessa 17-26. helmikuuta. Maiden välisen mitali- ja pistekilpailun voitti Neuvostoliitto 75 pisteellä sekä 3 kulta-, 5 hopea- ja 3 pronssimitalilla. Suomi kiri kakkoseksi. Suomen mitalisaa- lis 3 kulta, 3 hopeaa ja 3 pronssia oli odotettua pa- rempi. Suomen joukkue sai yhteensä 66 pistettä. Kolmantena oli Itä-Saksa (DDR) 42 pistettä. Itä-Saksa keräsi 2 kutakin mitalia.

Kultamitalin Suomelle toivat Helena Takalo naisten 5 km:ltä, Tapio Räisänen 90 m:n mäestä sekä nais- ten 4x5 km viestissä jossa hiihtivät Taina Impiö, Marja-Liisa Hämäläinen, Hilikka Riihivuori ja Helena Takalo. Hilikka Riihivuori sai myös naisten 5 km:llä hopeaa ja naisten 10 km:llä hän oli kolmas. Neuvostoliiton hiihtäjättäret valtasivat naisten 10 km:n kaksi ensimmäistä sijaa samoin kuin naisten 20 km:n hiihdossa, jossa Helena Takalo tuli kolman- neksi.

Kolmannen hopean Suomelle toi miesten 4x10 km:n viestijoukkue. Ruotsin joukkue voitti kultamitalin. Juha Mieto sai pronssia 15 km:n hiihdossa. Puolalai-

nen Luszczek sai kullan.

Matti Pitkänen jäi harmittavasti kolme kertaa vähän vaille mitalia nimittäin neljänneksi. Rauno Miettinen saavutti toisen sijan yhdistetyn kilpailussa.

Nyrkkeilyn maailmanmestari Muhammed Ali eli Cas- sius Clay menetti raskaan sarjan maailman mestaruu- den. Leon Spinks sai mestaruuden Alilta 15 erän ot- telussa pistein 2-1.

Suomen Tapio Piipponen otti MM-pronssia ampuma- hiihdon avajaiskilpailussa Itävallassa. Kaksi ensim- mäistä sijaa meni DDR:ään.

ILMOITUSASIOITA

Keittokirja näkövammaisille on ilmestynyt pistepai- noksenä. Pistekeittokirja on kolmeosainen. Keitto- kirja ilmestyy myöhemmin myös mustavalkoisena isotekstinä. Keittokirjaan on valittu sellaisia ohjeita, jotka sopivat näkövammaiselle ruoanlaittajalle. Keit- tokirjan aihepiirejä ovat mm.

salaatit
 kasvisruoat
 keitot
 kala-, liha-, munaruoat
 jälkiruoat ja leivonnaiset

Myös diabeetikot on otettu huomioon. Keittokirja on ammattikasvatustalouden hyväksymä oppikirja. Sen ovat laatineet näkövammaisten ammattikoulun talousopettajat Alli Seppälä, Sirkka Saarinen ja Ulla Kiikka.

Pistepainoksen hinta on vielä epäselvä. Pistekeittokirjan voi tilata Sokeain Keskusliitosta.

S h a k k i t e h t ä v ä n r a t k a i s u : Kuningatar ruudussa E6 siirtyy ruutuun G8 ja shakkaa samalla (lyhennetään 1. De6 – g8♣). Nyt mustan on lyötävä kuningatar ja se voi tehdä sen vain tornilla, koska valkean ratsu tukee sitä. (1.–Ta8 x g8) Toisella siirrolla valkean on tehtävän mukaisesti saatava matti. Valkea siirtää ratsun ruudusta H6, ruutuun F7 ja tekee samalla matin. (2. Rh6 – f7 matti). Mustan kuningas ei voi siirtyä mihinkään, eikä se pysty lyömään valkean ratsua millään nappulalla.

Tämä oli opettavainen esimerkki niinsanotusta pussimatista ja kuinka valkea voitti pelin omistamalla vain yhden ratsunappulan.

Kari Saarinen